

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - 7649814
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

12 Ekim 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

**ANKARA MİLLETVEKİLİ
SAYIN SEMRA DİNÇER'İN
TBMM 7/333 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

- 1) 2022 yılında Avrupa Birliği ülkeleri ve İngiltere'den ithal edilen **"toplam atık"** miktarı nedir? Bu atıkların ne kadarını **"plastik atıklar"** oluşturmaktadır?
- 2) 2019 yılından 2022 yılı sonuna kadar Avrupa Birliği ülkeleri ve İngiltere'den ithal edilen plastik atıkların geri dönüşüm oranı nedir? Bu geri dönüşümlerden ülkemiz ne kadarlık kazanç elde etmiştir?
- 3) Ülkemiz sınırları içerisinde ortaya çıkan **"atık"** ve **"plastik atıkların"** geri dönüştürülme oranı nedir?
- 4) İş bu soru önergesinin yazıldığı tarih itibariyle ülkemizde kaç adet lisanslı geri kazanım tesisi faaliyettedir? Faaliyette olan geri kazanım tesisleri son dört yılda (2019-2022) yurt dışından ne kadar miktarda **"atık"** ve **"plastik atık"** ithal etmiş, bunların yüzde kaçını dönüştürmüştür? Bu dönüşümden ne kadarlık maddi gelir elde edilmiştir?
- 5) 2019-2022 yılları arasında ithal edilen plastik atıkların tehlikeli veya toksik atık olup olmadığına yönelik gümrüklerde herhangi bir kontrol veya denetim mekanizması uygulanmış mıdır?
- 6) Sahte beyana dayalı atık ithalatıyla mücadele kapsamında nasıl çalışmalar yapıyor musunuz? Bu konuda idari yaptırım uygulamalarınız ve suç duyurusu çalışmalarınız olmuş mudur?
- 7) Ülkemiz Avrupa ülkeleri arasında en fazla belediye çöpünün ortaya çıktığı ülkelerden birisi olarak, kendi çöpünü ayrıştırma ve dönüştürme noktasında eyleme geçmek mecburiyetindedir. Bu çerçevede, yurt dışından **"atık"** ve **"plastik atık"** ithal edilmesinin aşamalı olarak azaltılması veya tamamen yasaklanması noktasında herhangi bir eylem planınız var mıdır? Varsa bu çalışmayı hangi tarihe kadar tamamlamayı düşünüyorsunuz?

CEVAPLAR

1,2) 2020 yılında 775 bin ton olan plastik atık ithalat rakamı, alınan tedbirler sayesinde 2021 yılında 685 bin tona, 2022 yılında ise 687 bin tona gerilemiştir. Gümrüklerde ve tesislerde yapılan sıkı denetimler sayesinde 2023 yılında da temiz ve geri dönüşüm verimi yüksek plastik atıkların ithalatına müsaade edilmektedir.

3,4) Geri dönüşüm tesislerinin proses verimleri bakiye atık yönetim planları ve gerçekleştirme raporları ile takip edilmektedir. Geri dönüşüm prosesinden çıkan bakiye atıklar geri kazanım amaçlı başka bir geri dönüşüm tesisine veya bertaraf için lisanslı tesislere gönderilmektedir. Sadece ithal edilen atıklar değil iç piyasada toplanan atıkların da doğaya terk edilmesi ve çevreye zarar verecek şekilde yakılması yasaktır.

Türkiye'de faaliyet gösteren geri dönüşüm tesislerini Bakanlığımız çevre izinleri portalı olan Entegre Çevre Bilgi Sisteminde yer alan Çevre İzin ve Lisans (e-izin) siteminde yer alan <https://eizin.cevre.gov.tr/Rapor/BelgeArama.aspx> linkten sorgulama yapılabilmektedir. Plastik atık ithalatı geri dönüşüm amaçlı yapılmakta olup, yakma ve bertaraf amaçlı plastik atık ithalatı yasaktır.

Ayrıca; ithal edilecek atık plastiklerdeki kontaminasyon oranı %1 ile sınırlandırılarak, temiz ve geri dönüşüm verimi yüksek atık ithalatı yapılması sağlanmıştır. Geri dönüşüm amaçlı yapılan atık ithalatı, Atık İthalatçısı Kayıt Belgesine sahip geri kazanım tesisleri tarafından yapılmakta ve ithal edilen atıklar Bakanlığımız MOTAT sistemi ile tesise kadar takip edilmektedir.

5) Ülkemizde tehlikesiz atık ithalat işlemleri Ticaret Bakanlığı tarafından her yıl yayımlanan Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği ve Bakanlığımız tarafından düzenlenen Atık İthalatı Uygulama Genelgesi kapsamında gerçekleştirilmekte ve mezkûr mevzuat hükümleri kapsamında atık plastikler ithal edilerek ekonomik değere haiz ürünler elde edilmektedir. Türkiye gümrük bölgesine girecek atıkların ithalatı, sınır gümrük idaresinin bulunduğu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinden uygunluk belgesi alınması koşuluyla, Bakanlığımızca düzenlenmiş Geçici Faaliyet Belgesi veya Çevre İzin ve Lisans Belgesi ile Atık İthalatçısı Kayıt Belgesi alan geri kazanım tesislerine sahip sanayiciler tarafından yapılmaktadır. Bakanlığımızca lisanslandırılmış bu tesisler tarafından ithal edilebilen ve yalnızca geri dönüşüm amacıyla ithalatına izin verilen söz konusu atıklar, gümrük işlemleri başlamadan önce, Türkiye gümrük bölgesine giriş yapılan sınır gümrük idaresinin bulunduğu 17 İldeki 27 adet ihtisas (sınır) gümrük kontrol noktalarında Bakanlığımız ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerimizin uzman personellerince uygunluk denetimlerine tabi tutulmaktadır. Atıkların ithalata uygunluğu, başvuru belgeleri ve fiziki kontrol sonuçlarına göre değerlendirilmekte olup; bu aşamada atıkların ithalatı yasak olan atık listesinde yer alıp almadığı, başka atık yada malzemeler ile karışıp karışmadığı kontrol edilmekte, gerek görülmesi halinde atığın tehlikeli madde ile kontamine olup olmadığına dair elementel analizi yapılarak analiz sonucunun uygun bulunması durumunda uygunluk yazısı düzenlenmektedir.

6) Atık ithalatı uygunluk denetimleri 2009 yılından bu yana devam etmekte olup, sahada denetim ve belge kontrolü yapılmadan hiçbir atığın ithalatına izin verilmemektedir. Uygun bulunmayan atıkların ithalatına izin verilmeyerek mahrece iade işlemleri başlatılmaktadır. Mevzuata aykırı hareket ettiği tespit edilen tüm tesisler hakkında, Çevre Kanununun ilgili maddeleri gereğince idari yaptırımlar uygulanarak Geçici Faaliyet Belgesi/Çevre İzin ve Lisans Belgesi iptali yapılmakta ve faaliyet durdurma kararı verilmektedir. Bununla beraber, Bakanlığımıza sunulan kayıtlarda yanlış ve yanıltıcı beyan yaptığı tespit edilen ilgili tesisler hakkında da 2872 sayılı Çevre Kanununun 26 ncı maddesi gereğince gerekli adli sürecin başlatılması amacıyla Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri gereğince Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulmakta olup, konuyla ilgili takip, inceleme ve denetimler gerek Bakanlığımız gerekse de Taşra Teşkilatımız nezdinde ise titizlikle sürdürülmektedir.

7) Ülkemizde tehlikesiz atık ithalat işlemleri Ticaret Bakanlığı tarafından her yıl yayımlanan Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliğine göre yürütülmektedir. Karışık türde plastiklerin ithalatı yasaktır. Mezkûr mevzuat kapsamında atık plastik haricinde geri dönüşüm yapılmak üzere metal hurda, atık kâğıt, atık cam, tekstil atıkları vb. gibi atık çeşitleri de ithal edilip ekonomik değere haiz ürünler elde edilmektedir. Bakanlığımız tarafından yürütülen Sıfır Atık projesinin yaygınlaşması ile kaynağında ayrıştırılmış atıkların ve iç piyasa toplama oranlarının artmasıyla atık ithalatında dışa bağımlılığın azaltılması hedeflenmektedir.